

Het Alternatief biedt zorg aan jongeren met complexe gedragsuitdagingen. Agressiviteit, drugsgebruik, manipulatie zijn allerlei overleefmechanismes waarmee trauma het hoofd wordt geboden door onze jongeren. Vanuit onze visie zien wij altijd de jongere achter het gedrag. Dit neemt echter niet weg dat sommige overlevingsmechanismes van tijd tot tijd duidelijk gekaderd en begrenst moeten worden. Wij zullen dit altijd met zorg en aandacht doen. Dit neemt niet weg dat vrijheidsbeperking soms noodzakelijk is. Uiteraard met de grootste zorg en doordacht afgewogen. Graag willen wij duiding geven aan hoe wij vrijheidsbeperking inzetten en dit trachten tot een minimum te beperken. Deze inzet betreft nadrukkelijk de eerste fase van onze hulpverlening als gedragsregulatie en behandeling centraal staan. We zullen uitgaan van de negen categorieën vanuit de WZD.

Toedienen van vocht, voeding en medische behandeling

Binnen *Het Alternatief* is er geen sprake van gedwongen opname van voeding of vocht. Ook bij medicatie gebruik willen we de autonomie van de cliënt ten alle tijden als uitgangspunt nemen. Medicatie moet door de cliënt zelf als ondersteunend worden ervaren. In uiterste situaties (als medicatie bijvoorbeeld noodzakelijk is voor agressie regulatie) kan er bij een jongere een dringend appel worden gedaan op inname. Bij totale weigering zal gekeken worden of het gedrag nog passend is binnen de locatie. Er zal nooit een fysieke dwang plaats vinden tot het innemen/inbrengen van vocht voeding of medicatie

Beperking van bewegingsvrijheid

De doelgroep binnen *Het Alternatief* kenmerkt zich door de ontregelde start van het leven. Deze ontregelde start heeft dikwijls tot gevolg dat jongeren in de afwezigheid van toezicht keuzes kunnen maken die destructief zijn voor de persoon in kwestie en/of de omgeving. Wij hanteren daarom het uitgangspunt dat jongeren ons informeren waar ze zijn, met wie ze zijn en wat ze aan het doen zijn. Dit is een locatie gebonden uitgangspunt. In overleg met cliënt en voogd kan een lijst tot stand komen van personen met wie geen contact mogelijk is, omdat deze op persoonsniveau negatief zijn voor de individuele ontwikkeling. Dit zijn individuele maatregelen die opgenomen worden in het zorgplan. Indien jongeren geplaatst zijn met een reclasseringsmaatregel of een rechterlijke machtiging, dan kan dit leiden tot beperking van bewegingsvrijheid. Ook dit zal in het zorgplan worden opgenomen. Beperking van bewegingsvrijheid zal zo snel mogelijk worden afgebouwd.

Insluiting

Hoewel *Het Alternatief* kan worden ingezet als alternatief voor jeugdzorgplus of als onderdeel van een reclasseringsmaatregel, zal er nooit sprake zijn van insluiting. Zowel de hoofdlocatie als de individuele kamers van de jongeren zijn ten alle tijden door de jongeren te openen. In individuele plannen kan er in het signaleringsplan van de cliënt worden opgenomen dat bij ontregeling van gedrag een jongere naar zijn kamer wordt gestuurd. Deze maatregel komt tot stand met instemming van de desbetreffende jongere en zal in het zorgplan worden opgenomen.

Uitoefenen van toezicht

Het uitoefenen van toezicht speelt een belangrijke rol in de eerste fase van *Het Alternatief*. Wij bieden graag plek aan jongeren met externaliserende en agressieve gedragsuitdagingen. Het toezicht wordt ten alle tijden als eerste gedaan vanuit de verbinding tussen de medewerker en de cliënt de medewerker is zich voortdurend bewust van groepsdynamiek en stemt zich doorlopend af op (kleine veranderingen in) de sfeer. Hierdoor kan hij/zij vroegtijdig acteren en kleine zaken klein houden. In de richtlijnen Residentiële Jeugdhulp uitgegeven door NVO, BPSW en NIP wordt camera toezicht geduid als een belangrijk middel. Cliënten geven aan dat het een belangrijke bijdrage levert aan een veilig gevoel. Daarnaast ondersteund het in het voorkomen van onderling grensoverschrijdend gedrag. Camera toezicht speelt hierbij een ondersteunende rol om in noodzakelijke situaties

gebeurtenissen te kunnen terug zien. Deze maatregel is locatie gebonden. De beelden worden na een periode van drie weken automatisch gewist.

Onderzoek aan kleding of lichaam

Onderzoek aan kleding behoort zeker niet tot de standaard werkwijze van *Het Alternatief*. Indien er gerede twijfel is dat een jongere een voorwerp of substantie bij zich draagt welke een substantieel risico kan vormen, dan kan onderzoek aan kleding van toepassing zijn. Wij zullen ten aller tijden dit eerst proberen op te lossen in dialoog met de cliënt. Dit is een locatie gebonden maatregel. Indien het profiel van een individuele cliënt een extra risico draagt met betrekking tot dit thema, zal het ook in het individuele zorgplan worden opgenomen.

Onderzoek aan het lichaam beperken wij tot een minimum. In het geval van automutilatie of suïcide gevaar, kunnen wij de cliënt vragen bepaalde lichaamsdelen te ontbloten (denk aan de armen) om te controleren op verwondingen. Deze maatregel is persoonsgebonden en zal worden opgenomen in het zorgplan.

Onderzoek van woonruimte

Wij werken graag vanuit de visie dat behandeling en thuisgevoel hand in hand gaan. Het hebben van een eigen ruimte die (binnen grenzen) naar eigen inzicht mag worden ingericht speelt hierbij een grote rol. Aan de privacy van deze ruimte hechten wij grote waarde. Toch kan het gebeuren dat er zorg is rondom de aanwezigheid van zaken die een risico kunnen vormen op individueel of groepsniveau. Er valt dan te denken aan drugs en/of wapens. Bij gegronde twijfel kan het zijn dat wij de kamer van een jongere onderzoeken. Als deze zorgen op voorhand duidelijk zijn, dan wordt deze maatregel opgenomen in het zorgplan.

Controleren op aanwezigheid van gedrag beïnvloedende middelen

Indien er een vermoeden is tot drugsgebruik dan zullen wij in dialoog gaan met de cliënt. Indien de cliënt ontkent en het vermoeden blijft bestaan kunnen wij een urine controle inzetten. Dit is een persoonsgebonden maatregel. Als drugsgebruik onderdeel uitmaakt van het behandelplan, dan kan urine controle daar een onderdeel van zijn. Deze maatregel wordt dan opgenomen in het zorgplan van de cliënt.

Inperken van vrijheid om het eigen leven in te richten

Binnen *Het Alternatief* werken wij aan het ontwikkelen van autonomie en individualiteit. De vrijheid om het eigen leven in te richten vormt daarbinnen een groot onderdeel. Toch zien wij bij aanvang van zorg dat veel van onze jongeren niet de vaardigheden hebben mee gekregen om dit goed te doen. De ontwikkelde overleef strategieën zorgen er dikwijls voor dat de inrichting van het eigen leven deels destructief heeft plaats gevonden. De opvoeding en begeleiding binnen *Het Alternatief* is er opgericht dit te reguleren en jongeren te helpen hun leven constructief op te bouwen.

Destructieve gedragingen zullen dus gereguleerd moeten worden. Indien dit de vrijheid beperkt zal dit worden opgenomen in het zorgplan. Een voorbeeld kan zijn dat een jongere voor een periode geen toegang heeft tot het gebruik van social media. Het gaat dan uitdrukkelijk niet om een strafmaatregel, maar om een beperking waarmee risicovol gedrag gekaderd wordt.

De eerste fase kent ook een aantal begrenzings die op locatie niveau gelden, deze staan vermeld in de huisregels. Hierbij kan gedacht worden aan bedtijden en het niet mee nemen van de telefoon naar de kamer in de nacht.

In de tweede fase worden deze maatregelen opgeheven zodat een jongere zich verder kan ontwikkelen op dit thema.

Beperking op het ontvangen van bezoek

Binnen *Het Alternatief* vinden wij vrienden en familie van onze jongeren erg belangrijk. Wij maken graag afspraken met de voogd over welke personen een positieve invloed hebben op onze jongeren en waar ze naar toe kunnen in het weekend of de vakantie. Met het ontvangen van bezoek in de hoofdlocatie zijn we iets terughoudend. Dikwijls zien we dat de ouders van onze jongeren ook de nodige bagage mee nemen wat een onveilige stempel kan drukken op de sfeer. Ook kan het zo zijn dat sommige van onze jongeren geen goede band met ouders en/of familie, waardoor het zien van positieve familie banden erg pijnlijk kan zijn. Wij vragen bezoek dan ook om onze jongeren mee te nemen voor ontmoeting buiten de locatie. Wij hebben hiervoor eventueel een prettig ingerichte aparte ruimte die zowel sfeer als privacy waarborgt.

Aanvullende maatregelen

Er zijn twee maatregelen die binnen de WZD niet worden genoemd, maar wel belangrijk zijn voor onze locatie; uitsluiting en fixatie

Uitsluiting

Het Alternatief is een open locatie waarbinnen insluiting in principe niet gehanteerd wordt. Wel kan uitsluiting onderdeel zijn van het signaleringsplan van een jongere. Als gedrag dusdanig ontregelt dat het een (gevoel) van gevaar kan opleveren kan een jongere de instructie krijgen om de locatie tijdelijk te verlaten. De omstandigheden waarbinnen dit gebeurt wordt dan vastgelegd in het zorgplan. In uiterste nood kan het zijn dat een medewerker een jongere fysiek naar buiten begeleid.

Fysiek ingrijpen bij ernstig gevaar voor veiligheid cliënt en omstanders

Zeer sporadisch kan het voorkomen dat er fysiek moet worden ingegrepen. Het gaat dan om situaties waarbinnen elk ander middel ontoereikend is. Als er sprake is van dusdanige gedragsregulatie dat er een acuut gevaar ontstaat en uitsluiting niet meer werkt, kan er fysiek moeten worden ingegrepen. Dit wordt altijd zo "zachtaardig" mogelijk in gezet, waarbij het gebruik van klemmen of het neerdrukken van een cliënt zoveel mogelijk wordt vermeden. Indien er fysiek is ingegrepen zal dit altijd via Triasweb gemeld worden middels een incident melding. Deze incident melding zal dan worden geëvalueerd met de gedragsdeskundige en hoofdbehandelaar van Driestroom waarbij altijd gekeken hoe de ontstane situatie kan worden voorkomen en of het mogelijk is de situatie dusdanig anders aan te pakken dat fysiek ingrijpen niet nodig is.